

KUNTARAOITUS OYJ

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

2015

1.3.2015

A. Johdanto

Seuraava selvitys on arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 §:n mukainen selvitys Kuntarahoitus Oyj:n (jäljempänä ”Kuntarahoitus” tai ”yhtiö”) hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuonna 2015. Selvitys annetaan tässä yhtenä kokonaisuutena hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä kuvauksena.

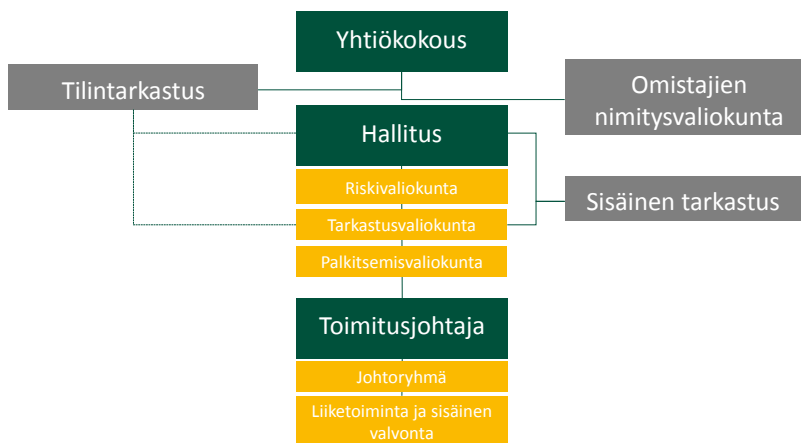
Lain luottolaitostoiminnasta (610/2014) 7 luvun 7 §:n mukaan luottolaitoksen on pidettävä saatavilla internetsivustollaan selostus siitä, miten se noudattaa luottolaitoslain 7 luvun 1–5 §:n hallintoa koskevia säännöksiä. Seuraavassa on kuvattu Kuntarahoituksen osalta myös kyseisen luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten noudattaminen.

Luottolaitoksia koskeva lainsäädäntö ja viranomaisohjeet pitävät sisällään huomattavan määrän hallinnon järjestämistä koskevia vaatimuksia, joita Kuntarahoitus noudattaa toiminnassaan. Näiden lisäksi Kuntarahoitus seuraa hallinnon järjestämisen osalta osin myös suomalaisia pörssiyrityksiä koskevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Koska Kuntarahoitus on yksinomaan listattujen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija, ja sen osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena, Kuntarahoituksen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista suoraan soveltaa kyseistä koodia. Kuntarahoituksella on joukkovelkakirjalainoja listattuna Lontoon ja Dublinin pörseissä. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi on saatavilla osoitteessa www.cgfinland.fi. Kuntarahoituksen hallintoa ja johtamista koskevat kuvaukset ovat tämän dokumentin lisäksi saatavilla yhtiön internet-sivuilla.

B. Hallinto

Yhtiöllä on hallituksen hyväksymä strategia, jonka mukaisesti yhtiön liiketoimintaa, riskienhallintaa ja hallintoa hoidetaan. Strategian lisäksi hallitus on vahvistanut yhtiölle hallintoa ja riskienhallintaa koskevia sisäisiä ohjeita, jotka toimivat yhtiön riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan keskeisinä periaatteina. Näiden lisäksi yhtiöllä on huomattava määrä muuta sisäistä ohjeistusta hallinnon ja riskienhallinnan järjestämisen tueksi.

Edellä kuvattuihin hallituksen vahvistamiin sisäisiin ohjeisiin sisältyvät yhtiön hallinnointiperiaatteet kokoava sisäinen ohje (”Hyvä hallintotapa”), jota päivitetään säännöllisesti. Viimeisiin päivitys ohjeistukseen on tehty kesällä 2015. Hyvä hallintotapa –ohjeistus pitää sisällään myös eturistiriitojen hallitsemisen periaatteet. Oheisessa kuviossa on havainnollistettu Kuntarahoituksen hallinnollinen rakenne pääpiirteittäin. Kuvassa yhtenäiset nuolet kuvaavat virallista raportointivastuuta ja katkoviivalliset näiden virallisten raportointikanavien lisäksi / rinnalle sovitut raportointikäytäntöjä.

Yhtiökokous

Osakeyhtiölaki ja Kuntarahoituksen yhtiöjärjestys määrittelevät yhtiökokouksen käsiteltävät asiat. Jokaisella osakkeenomistajalla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä puhevaltaansa sekä äänestää omistamillaan osakkeilla, joista jokainen tuottaa yhden äänen.

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä ennen huhtikuun loppua. Vuonna 2015 varsinainen yhtiökokous pidettiin 26.3.2015. Yhtiökokouksessa oli läsnä 27 osakkeenomistajaa edustaen 28 615 193 osaketta ja ääntä, mikä vastasi 73,25 prosenttia kaikista osakkeista ja äänistä.

Omistajien nimitysvaliokunta

Kuntarahoituksella on yhtiökokouksen päättämä omistajien nimitysvaliokunta, jonka tehtävänä on vuosittain tehdä ehdotus varsinaiselle yhtiökokoukselle hallituksen jäsenten lukumäärästä, hallitukseen valittaviksi henkilöiksi sekä hallitukselle maksettaviksi palkkioiksi. Lisäksi nimitysvaliokunta tekee ehdotuksen varsinaisessa yhtiökokouksessa valittavalle hallitukselle hallituksen puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi.

Omistajien nimitysvaliokunnan on työssään otettava huomioon lainsäädännössä luottolaitoksen hallinnolle asetetut vaatimukset, mukaan lukien hallituksen osaamista koskevat vaatimukset, yhtiön liiketoiminnan luonne sekä omistusrakenne. Omistajien nimitysvaliokunta on hyväksynyt itselleen työjärjestyksen, jossa on kuvattu tarkemmin ne periaatteet, joita noudatetaan, jotta omistajien nimitysvaliokunta täyttää toiminnassaan sille lainsäädännössä ja yhtiökokouksen päätöksellä asetetut tavoitteet ja tehtävät.

Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti omistajien nimitysvaliokunnassa on neljä jäsentä, joista kolme suurinta omistajaa nimittää kukin yhden ja yhden jäsenen nimittää Suomen Kuntaliitto. Kolme suurinta omistajaa ovat Keva, Suomen valtio ja Helsingin kaupunki.

Vuoden 2015 lopussa omistajien nimitysvaliokuntaan kuuluivat seuraavat henkilöt:

- Kimmo Mikander (varatoimitusjohtaja, Keva), puheenjohtaja lokakuusta 2015 alkaen
- Helena Säteri (ylijohtaja, Ympäristöministeriö)
- Tapio Korhonen (kansliapäällikkö, Helsingin kaupunki)
- Timo Kietäväinen (varatoimitusjohtaja, Suomen Kuntaliitto).

Vuoden 2015 varsinaista yhtiökokousta varten kokoontunut omistajien nimitysvaliokunta teki sen tehtävänä olleet ehdotukset yhtiökokoukselle ja yhtiökokous päätti asioista valiokunnan ehdotusten mukaisesti. Vuoden 2016 varsinaiselle yhtiökokoukselle ja valittavalle hallitukselle tehdyt ehdotukset julkaistaan vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen kokouskutsun liitteenä ja ne ovat saatavilla yhtiön internet-sivuilla.

Omistajien nimitysvaliokunnan jäsenille ei makseta palkkioita.

Hallitus

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa sille osakeyhtiölaissa, yhtiöjärjestyksessä ja sekä muussa lainsäädännössä ja viranomaissääntelyssä määritellyistä tehtävistä. Hallituksen tehtävät ja toimintaperiaatteet Kuntarahoituksessa on vahvistettu osana sisäistä ohjeistusta olevassa hallituksen työjärjestyksessä. Hallituksen keskeisiin tehtäviin kuuluu vahvistaa yhtiön strategia, vuosittainen toimintasuunnitelma ja budjetti, seurata yhtiön taloudellista tilannetta ja valvoa, että yhtiön hallinnointi ja erityisesti riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty johdon toimesta. Hallitus päättää myös kaikista toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden laajakantoisista asioista.

Tilintarkastaja ja sisäinen tarkastus raportoivat hallitukselle, mikä varmistaa sen, että hallitus saa riippumatonta tietoa yhtiön tilasta. Hallitus vahvistaa yhtiön arvot ja eettiset toimintaperiaatteet sekä muut toimintaa ohjaavat politiikat. Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä päättää palkitsemisjärjestelmänjärjestelmän periaatteista.

Hallituksen kokoonpano ja toimikausi

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet ja jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Omistajien nimitysvaliokunnan tehtävänä on laatia vuosittain ehdotus yhtiökokoukselle hallituksen kokoonpanosta.

Hallitustyöskentelyssä toimitaan aina riippumattomasti, yhtiön ja kaikkien osakkeenomistajien etu huomioiden.

Toimiva johto huolehtii yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa aina uusien hallituksen jäsenten riittävästä perehdyttämisestä hallituksen jäsenen tehtävään, yhtiön liiketoimintaan ja toiminnan riskeihin.

Hallituksen jäsenillä ei ole erovuoroja ja jäsen, jonka toimikausi päättyy, voidaan valita uudelleen. Hallituksen sellaisen jäsenen sijaan, joka on eronnut tai kesken toimikauden tullut pysyvästi estyneeksi, voidaan varsinaisessa tai ylimääräisessä yhtiökokouksessa valita uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Hallituksen tulee kokonaisuutena erityisesti ymmärtää luottolaitostoimintaa, sitä koskevia vaatimuksia ja toimintaan sisältyviä riskejä. Ehdotettavien hallituksen jäsenten osalta omistajien nimitysvaliokunnan tulee huomioida myös jäsenten ammattitaitoa ja riippumattomuutta koskevat vaatimukset sekä ehdokkaiden mahdollisuus käyttää aikaa tehtävän hoitamiseen. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen jäseneksi voidaan valita henkilö, joka valittaessa ei ole saavuttanut 68 vuoden ikää.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden toimikausi kestää valitsemisesta seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Omistajien nimitysvaliokunta tekee ehdotuksen hallitukselle valittavasta puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta.

Hallituksen jäsenten osalta tehdään aina ennen lopullista valintaa tai tehtävässä aloittamista arviointi henkilön luotettavuudesta ja pätevyydestä siten kuin asiasta erikseen säädetään Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla.

Vuoden 2015 varsinainen yhtiökokous valitsi omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti seuraavat henkilöt hallitukseen kaudelle 2015–2016 (varsinaisesta yhtiökokouksesta seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen):

Eva Liljebloom, puheenjohtaja

hallituksessa vuodesta 2003

Koulutus: kauppatieteiden tohtori

Syntymävuosi: 1958

Päätoimi: rehtori, professori, Svenska Handelshögskolan

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Tapani Hellstén, varapuheenjohtaja

hallituksessa vuodesta 2014

Koulutus: hallintotieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1957

Päätoimi: varatoimitusjohtaja, Keva

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä

Fredrik Forssell

hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1968

Päätoimi: johtaja, suorat arvopaperisijoitukset, Keva

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä

Teppo Koivisto

hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: valtiotieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1966

Päätoimi: toimialajohtaja, Valtiokonttori

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä

Sirpa Louhevirta

hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1964

Päätoimi: johtaja, rahoitus ja kiinteistöt, Sanoma Oyj

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Tuula Saxholm

hallituksessa vuodesta 2013

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1961

Päätoimi: rahoitusjohtaja, Helsingin kaupunki

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä (merkittävän asiakkaan palveluksessa)

Asta Tolonen

hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1960

Päätöimi: kunnanjohtaja, Suomussalmen kunta

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Juha Yli-Rajala

hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: hallintotieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1964

Päätöimi: konsernijohtaja, Tampereen kaupunki

Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista (merkittävän asiakkaan palveluksessa)

Kaikki mainitut henkilöt toimivat hallituksessa myös edellisellä toimikaudella eli koko kalenterivuoden 2015.

Tarkempia tietoja hallituksen jäsenistä on saatavilla yhtiön internet-sivuilla.

Yhtiön hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta niin usein kuin yhtiön asiat sitä vaativat. Tilikaudella 2015 hallitus piti 9 kokousta, joista kaksi oli puhelin- tai sähköpostikokouksia asioiden kiireellisen luonteen vuoksi. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksissa oli 94. Hallitus arvioi vuosittain itsenäisesti työskentelynsä tehokkuuden ja tehtäviensä täyttämisen laadun.

Hallituksen valiokunnat

Kuntarahoitus on luottolaitostoiminnasta annetun lain mukainen kansallisesti merkittävä luottolaitos ja lain edellyttämällä tavalla hallitus on perustanut tarkastus-, riski- ja palkitsemisvaliokunnat. Hallitus valitsee keskuudestaan valiokuntien jäsenet ja niiden puheenjohtajat. Valiokunnat raportoivat säännöllisesti hallitukselle toiminnastaan.

Tarkastusvaliokunnan tarkoituksena on hallituksen valmistelevana elimenä avustaa hallitusta taloudelliseen raportointiin ja sisäiseen valvontaan liittyvissä tehtävissä. Työnsä puitteissa tarkastusvaliokunta valvoo myös tilintarkastajien ja sisäisen tarkastuksen toimintaa. Tarkastusvaliokunnan työjärjestys on osa hallituksen vahvistamaa Hyvä hallintotapa -ohjetta.

Tarkastusvaliokunnan jäseninä tilikauden 2015 päättyessä olivat:

- Tuula Saxholm (puheenjohtaja)
- Tapani Hellstén
- Asta Tolonen
- Juha Yli-Rajala

Tarkastusvaliokunta kokoontui tilikaudella neljä kertaa, ja tarkastusvaliokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksissa oli 94.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisesti riskivaliokunnan on avustettava hallitusta luottolaitoksen riskistrategiaa ja riskinottoa koskevissa asioissa sekä sen valvomisessa, että toimiva johto noudattaa hallituksen päättämää riskistrategiaa. Riskivaliokunnan on arvioitava, vastaavatko laitoksen pääomaa sitovista palveluista perimät hinnat laitoksen liiketoimintamallia ja riskistrategiaa sekä jos näin ei ole, valmisteltava hallituksen

hyväksyttäväksi suunnitelma asian korjaamiseksi. Riskivaliokunnan on myös avustettava hallituksen palkitsemisvaliokuntaa terveiden palkitsemisjärjestelmien luomisessa ja arvioitava, kannustavatko palkitsemisjärjestelmät ottamaan huomioon laitoksen riskit, pääoma- ja maksuvalmiusvaatimukset sekä tuottojen jaksoituksen ja tuottojen kertymistodennäköisyyden.

Hallitus perusti riskivaliokunnan keväällä 2015. Riskivaliokunnan jäseninä tilikauden 2015 päättyessä olivat:

- Fredrik Forssell (puheenjohtaja)
- Eva Liljebloom
- Sirpa Louhevirta

Riskivaliokunta kokoontui tilikaudella kolme kertaa, ja riskivaliokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksissa oli 100.

Hallituksen palkitsemisvaliokunta valmistele palkitsemisjärjestelmään liittyvien tavoitteiden asettamista, palkitsemisjärjestelmän tavoitteiden saavuttamisen arviointia, palkitsemisjärjestelmän kehittämistä sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkkausta ja muita etuisuuksia koskevat asiat hallituksen päätettäväksi.

Palkitsemisvaliokunnan jäseninä tilikauden 2015 päättyessä olivat:

- Eva Liljebloom, (puheenjohtaja)
- Teppo Koivisto
- Juha Yli-Rajala

Palkitsemisvaliokunta kokoontui tilikaudella viisi kertaa, ja palkitsemisvaliokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksissa oli 95.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on hallituksen nimittämä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen.

Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa niin, että hallituksen tekemät päätökset toteutuvat ja että yhtiön toiminta on linjassa hallituksen asettaman strategian sekä riskienhallintaa koskevien periaatteiden ja limiittien kanssa. Toimitusjohtaja huolehtii, johtoryhmän tukemana, yhtiön päivittäisen liiketoiminnan toimivuuden valvonnasta (sisältäen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä sääntelyn noudattamisen valvonnan), organisaatorakenteen toimivuuden ylläpitämisestä ja raportoinnista hallitukselle.

Toimitusjohtajasta, toimitusjohtajan sijaisesta ja muista johtoryhmän jäsenistä tehdään aina ennen lopullista valintaa tai tehtävissä aloittamista arviointi henkilön luotettavuudesta ja pätevyydestä siten kuin asiasta erikseen säädetään Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla.

Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa kuukaudessa. Vuonna 2015 johtoryhmä kokoontui 45 kertaa, joista kahdeksan pidettiin sähköpostikokouksena asioiden kiireellisen luonteen vuoksi.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä koko tilikauden 2015:

Pekka Averio

toimitusjohtaja

Kuntarahoituksessa vuodesta 1993

Koulutus: oikeustieteen kandidaatti, MBA

Syntymävuosi: 1956

Esa Kallio

toimitusjohtajan sijainen, varatoimitusjohtaja, vastuualueena pääomamarkkinat
Kuntarahoituksessa vuodesta 2005
Koulutus: kauppatieteiden maisteri
Syntymävuosi: 1963

Toni Heikkilä

johtaja, riskienhallinta & IT
Kuntarahoituksessa vuodesta 1997
Koulutus: kauppatieteiden lisensiaatti, M.Sc. (Finance)
Syntymävuosi: 1965

Jukka Helminen

johtaja, rahoitus
Kuntarahoituksessa vuodesta 2013
Koulutus: diplomi-insinööri
Syntymävuosi: 1964

Marjo Tomminen

johtaja, talous
Kuntarahoituksessa vuodesta 1992
Koulutus: yo-merkonomi MTT, EMBA
Syntymävuosi: 1962

Mari Tyster

johtaja, hallinto ja lakiasiat
Kuntarahoituksessa vuodesta 2009
Koulutus: oikeustieteen kandidaatti
Syntymävuosi: 1975

Toimitusjohtajalla tai johtoryhmän jäsenillä ei ole jäsenyyksiä konsernin ulkopuolisten yhtiöiden hallituksissa tai muita olennaisia sidonnaisuuksia, ja kaikkien tehtävä yhtiössä on päätoiminen.

C. Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja raportointi

Kuntarahoitus on toimintansa luonteen vuoksi väistämättä alttiina useille riskeille ja siksi sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa yhtiön strategista suunnittelua ja johtamista. Hyvin toteutettu sisäinen valvonta ja riskienhallinta sisältyvät jokapäiväisiin toimintoihin, ja ne helpottavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä varmistavat yhtiön riskiaseman säilymisen halutulla tasolla.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että antolainauksen, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan sekä muun liiketoiminnan riskit vastaavat yhtiön hyväksytyjä riskiprofiileja ja että toiminnassa päästään sille asetettuihin tavoitteisiin. Tavoitteena on yhtiön kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että

yhtiön luottoluokitus on paras mahdollinen suhteessa Suomen valtion luottoluokitukseen eikä yhtiön omalla toiminnalla vaaranneta luottoluokitusta.

Liiketoimintayksiköistä riippumaton Middle Office –osasto vastaa riskienhallinnan periaatteista ja prosesseista riskienhallintajohtajan johdolla. Yhtiön Pääomamarkkinat-toiminto vastaa konsernin taseen riskiaseman hallinnasta toteuttamalla markkinatransaktioita hallituksen asettamien limiittien puitteissa. Riskiasema ja limiittien käyttöasteet raportoidaan säännöllisesti yhtiön johtoryhmälle ja hallitukselle. Vakavaraisuutta koskevista periaatteista ja omien varojen rakenteesta vastaa yhtiön Taloushallinto-osasto talousjohtajan johdolla. Sääntelyn noudattamista (compliance) valvoo Lakiasiat ja compliance –osasto. Sisäinen tarkastus tarkastaa säännöllisesti toiminnan eri osa-alueita.

Kuntarahoituksella on laajasti yhtiön toiminnan keskeiset osat kattava riskienhallintaorganisaatio, joka pitää sisällään eri osastojen ja päätöksentekoelementtien selkeät tehtävät ja vastuut.

Kuntarahoitus kartoittaa säännöllisesti toimintaansa liittyviä riskejä ja kehittää jatkuvasti menetelmiä riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi. Riskejä arvioidaan säännöllisesti toteutettavien riskianalyysojen avulla. Analyysien tavoitteena on tunnistaa toimintaympäristön muutosten mukanaan tuomia uusia haasteita ja riskejä sekä priorisoida riskit ja niiden hallinta analyysien tulosten perusteella. Yhtiö suojautuu ja vähentää tunnistamiaan riskejä vakuuksilla, takauksilla, johdannaisilla, vakuutuksilla ja aktiivisella riskien hallinnalla. Kuntarahoituksella ei ole arvionsa mukaan vastuuta, joihin sisältyy wrong-way-riskiä.

Hallitustason valvonta ja raportointi

Kuntarahoituksen riskienhallinnan yleisistä periaatteista, limiiteistä ja mittaamistavoista päättää yhtiön hallitus. Hallituksen riskivaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta yhtiön riskistrategiaa ja riskinottoa koskevissa asioissa sekä sen valvonnassa, että yhtiössä noudatetaan hallituksen päättämää riskistrategiaa. Riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että antolainauksen, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan sekä muun liiketoiminnan riskit ovat yhtenevät Kuntarahoituksen matalan riskiprofiilin kanssa. Hallitus valvoo, että sisäinen valvonta ja sen osana riskienhallinta on riittävän kattavaa ja toimivaa ja että yhtiö ei toiminnassaan ota niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa yhtiön vakavaraisuudelle. Tässä valvonnassa hallitusta avustaa tarkastusvaliokunta. Hallitus ja sen valiokunnat ovat vahvistaneet osana Hyvä hallintotapa –ohjetta itselleen työjärjestykset, joissa määritellään myös hallituksen ja valiokuntien sisäiseen valvontaan ja riskienvalvontaan liittyvät tarkemmat tehtävät.

Hallitus on vahvistanut yhtiölle toimintapolitiikat, jotka sisältävät sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät toimintaperiaatteet ja limiitit. Osana yhtiön kokonaisstrategiaa hallitus on vahvistanut yhtiön riskienhallinnan strategian. Toimintapolitiikkojen tavoitteena on varmistaa yhtiön riskiaseman säilyminen vahvistetun profiilin mukaisena ohjaamalla yhtiön operatiivisia toimia. Toimintapolitiikat päivitetään vuosittain ja viimeisin päivitys on tehty kesällä 2015.

Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokasta toteuttamista hallitus on vahvistanut yhtiölle myös sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet ja sisäisen tarkastuksen vuosittaisen tarkastussuunnitelman sekä sääntelyn noudattamisen valvontaa koskevat (compliance) periaatteet (osana toimintapolitiikkoja), tietoturvapoliitiikan, jatkuvuussuunnitelman keskeiset periaatteet sekä muut yksittäiset operatiivisten riskien hallitsemiseksi välttämättömät periaatteelliset linjaukset. Näiden periaatteiden ajantasaisuus arvioidaan säännöllisesti ja niitä päivitetään tarpeen mukaan.

Vakavaraisuus

Yhtiön hallitus hyväksyy vakavaraisuuden hallintaa koskevan suunnitelman, joka päivitetään vuosittain. Suunnitelma ulottuu vuoteen 2020. Finanssikriisin alkamisen jälkeen yhtiön pääomasuunnitteluun on toteutettujen ja vielä valmistelussa olevien sääntelyuudistusten myötä vaikuttanut eniten mahdollinen vähimmäisomavaraisuusastetta (leverage ratio) koskeva vaade. Vähimmäisomavaraisuusasteen mahdollinen voimaantulo vuonna 2018 on pakottanut valmistautumaan muutokseen, koska se toteutuessaan merkitsee yhtiön omia varoja koskevien vaatimusten moninkertaistumista. Leverage ratio mittaa omien varojen määrää suoraan suhteessa saataviin ilman saatavien riskiarviointia, kuten tapahtuu vakavaraisuuslaskennassa. Vakavaraisuuden hallinnan suunnitelma sisältää myös vakavaraisuuden hallinnan prosessin kuvauksen. Vakavaraisuutta koskevat tiedot julkistetaan viranomaisääntelyssä edellytetyllä tavalla osana yhtiön vuosikertomusta tai muuten erikseen yhtiön internet-sivuilla. Yhtiö julkistaa vuosikertomuksen kanssa samanaikaisesti vakavaraisuussääntelyn edellyttämiä julkistettavia tietoja koskevan yhteenvedon (ns. Pilari III dokumentti).

Osana yhtiön vakavaraisuussuunnittelua ja sen toimeenpanoa Kuntarahoitus laski liikkeelle vuonna 2015 ensisijaisiin omiin varoihin luettavan pääomalainan (ns. AT1-instrumentti), jolla yhtiö vahvisti omien varojen määrää varautuakseen edellä kuvattuun leverage ratio –vaatimukseen.

Vakavaraisuuslaskenta tehdään asiaa koskevan EU:n vakavaraisuus- ja maksuvalmiusasetuksen ja siihen liittyvän direktiivin (ns. CRDIV-paketti) perusteella, mitkä pohjautuvat Basel III -kehikkoon. Luottoriskin vakavaraisuusvaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisten riskien vakavaraisuusvaade perusmenetelmällä. Markkinariskin vakavaraisuuslaskennassa huomioidaan vain valuuttariskit, koska konsernilla ei ole kaupankäyntivarastoa eikä osake- ja hyödykepositioita. Koska valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaisopimuksilla kaikki valuuttapohjainen varainhankinta euromääräiseksi, yhtiön valuuttapositio on hyvin pieni, eikä sen ole tarpeen varata omia pääomia valuuttariskiä varten.

Toimitusjohtaja vastaa niin taloudellisesta kuin riskienhallinnan raportoinnista hallitukselle. Yhtiön riskiasemassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2015 aikana. Riskit pysyivät asetettujen limiittien puitteissa, ja yhtiön arvion mukaan riskienhallinta on täyttänyt sille asetetut vaatimukset. Yhtiön riskiasemasta raportoidaan säännöllisesti hallitukselle osana kuukausittaista raportointia. Riskiraportointi kattaa kaikki riskialueet ja eri riskeille asetettujen limiittien käyttöasteet. Lisäksi riskienhallintajohtaja esittää vähintään puolivuositain hallituksen riskivaliokunnalle laajemman kokonaiskatsauksen yhtiön riskiasemasta suhteessa eri riskialueisiin.

Yhtiössä suoritetaan vuosittain kokonaisvaltainen stressitestausta, jonka toteuttaa riippumaton ulkopuolinen taho yhteistyössä yhtiön riskienhallinnan ja liiketoimintayksiköiden kanssa. Syksyllä 2015 suoritettujen testauksen päätavoitteina oli analysoida Kuntarahoituksen oman pääoman kehitystä ja sen vaihtelualueita ajanjaksolla 2015–2021. Testauksen kohteina olivat liiketoiminnan markkina- ja luottoriskit ja näiden arvioidut taloudelliset vaikutukset eri olosuhteissa. Testi sisälsi myös ns. käänteisen stressitestin, jossa analysoitiin poikkeuksellisten olosuhteiden kehityskulkuja, joissa yhtiön pääomatilanne voisi pudota kriittisen alhaiselle tasolle. Testin tulokset osoittivat aiempien vuosien tapaan, että nykyisillä vakavaraisuusvaatimuksilla yhtiön oman pääoman taso on tarkastellun ajanjakson aikana riittävä myös erittäin epäsuotuisten olosuhteiden vallitessa. Samojen olosuhteiden vallitessa, yhtiön oman pääoman taso täytti myös 3 prosentin vähimmäisomavaraisuustason (leverage ratio).

Liiketoimintatason valvonta ja raportointi

Sisäinen valvonta on osa jokaisen johtoon ja henkilökuntaan kuuluvan tehtäviä, ja henkilökunnalla on velvollisuus raportoida havaitsemistaan sisäiseen valvontaan liittyvistä puutteista. Sisäisen valvonnan perustana on toiminto-

ja osastokohtainen organisaatio, jossa kaikilla on omat tehtävät ja vastualueet. Päätöksenteko ja päätösten toimeenpano on eriytetty eri toiminnoille tai henkilöille.

Yhtiön liiketoiminnan taloudellisen tuloksen luotettava ja oikea-aikainen raportointi on johdon olennainen työväline. Taloudellisen tuloksen raportointia tuotetaan taloushallinnon ja riskienhallinnan toimesta, mutta osin itsenäisesti myös liiketoimintojen tuottamana, jolloin voidaan kontrolloida taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta sekä riittävyttä. Taloudellisen raportoinnin peruselementtejä ovat sisäinen kuukausittain tuotettava raportointi sekä ulkoisen laskennan edellyttämät osavuosi- ja vuositilinpäätökset.

Taloudellinen raportointi tapahtuu asianmukaisesti laaditun kirjanpidon ja muun liiketapahtumia koskevan aineiston perusteella. Taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi taloushallinnossa on voimassa yksityiskohtaiset sisäiset ohjeet liiketapahtumien kirjaamisesta sekä muista taloushallinnon prosesseista, jotka pitävät sisällään mm. kontrolliperiaatteet erilaisten transaktioiden hyväksymisen ja toteuttamisen osalta. Näitä kontrollitoimenpiteitä ovat mm. tilien ja transaktioiden täsmäyttämiseen liittyvät säännölliset rutiinit sekä maksuliikenteen prosessit, joissa noudatetaan aina neljän silmän periaatetta. Osa kontrollitoimenpiteistä on yhtiön tietojärjestelmien avulla automatisoituja ja osa niistä perustuu manuaaliseen tarkistukseen. Tarkastusvaliokunnan tehtävä on seurata ja valvoa taloudellisen raportoinnin prosesseja.

Yhtiöllä on liiketoiminnasta riippumaton riskienhallintatoiminto, joka ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettavaksi sekä laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa. Yhtiön eri toiminnot ovat vastuussa päivittäisistä liiketoimintapäätöksistä riskien minimoimiseksi annettujen periaatteiden, ohjeistuksen, päätösvaltuuksien ja limiittien puitteissa. Riskienhallintatoiminto valvoo, että riskit pysyvät sallituissa rajoissa ja että riskejä mittaavat menetelmät ovat asianmukaiset. Yhtiön riskienhallintatoiminto raportoi johdolle kuukausittain yhtiön riskiasemasta suhteessa asetettuihin limiitteihin sekä tarvittaessa yksittäisistä olennaista riskitapahtumista.

Operatiivisten riskien hallinta, mukaan lukien yhtiön liiketoiminnalle kriittiset tietojärjestelmät, ja operatiivisten riskien valvonta ovat osa toimintojen ja osastojen normaaleja prosesseja. Tämän lisäksi yhtiön riskienhallintatoiminnolla on kokonaisvastuu operatiivisten riskien hallinnan koordinoinnista. Yhtiössä tehdään vuosittain operatiivisia riskejä koskeva kartoitus, jossa arvioidaan riskejä, niiden toteutumistodennäköisyyttä ja vaikutuksia sekä päätetään hallintakeinoista kyseisille riskeille.

Yhtiön operatiivisen toiminnan johtamisesta ja riskienvalvonnan sekä taloudellisen raportoinnin järjestämisestä vastaa toimitusjohtaja apunaan johtoryhmä. Yhtiössä on erillinen luottoriskiryhmä, jonka tehtävänä on seurata ja valvoa yhtiön luottoriskejä sekä tehdä niiden hallintaan liittyviä päätöksiä. Luottoriskiryhmän lisäksi yhtiössä toimii ALM (asset liability management) -ryhmä, joka vastaa markkina-, likviditeetti- ja varainhankintariskeihin liittyvistä operatiivista toimintaa ohjaavista linjauksista. Taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden varmistamisen tueksi yhtiössä toimii IFRS-ryhmä, jonka tehtävänä on kehittää ja seurata konsernin IFRS-laskentaa liiketoiminta- ja markkinamuutokset huomioiden. Liiketoiminnan kehitys -osasto huolehtii kehitysprojektien hallinnoinnista yhtiössä käytössä olevan projektimallin mukaisesti. Kuntarahoituksen toimiva johto on edustettuna Kuntarahoituksen tytäryhtiön Inspiran hallituksessa ja Inspiran hallinnossa noudatetaan Kuntarahoitusta vastaavia sisäisen valvonnan periaatteita.

Ulkoisen ja sisäisen sääntelyn noudattamiseen (compliance) liittyvät tehtävät (sääntelyn seuranta, tiedotus, koulutus, valvonta) hoitaa yhtiön Lakiasiat ja compliance -osasto. Compliance-toiminnasta raportoidaan kuukausittain johtoryhmälle ja vuosittain hallitukselle sekä tarpeen vaatiessa useammin. Hallitukselle annetaan säännöllisesti katsaus pankkisääntelyn kehityksestä ja sen vaikutuksista Kuntarahoituksen toimintaan.

Hallituksen vahvistamien toimintapolitiikkojen lisäksi yhtiössä on johtoryhmän vahvistamat toimintaohjeet keskeisille liiketoiminnan osa-alueille ja riskienhallintaan. Toimintaohjeita tukevat kaikista olennaisista prosesseista laaditut prosessikuvaukset, jotka päivitetään säännöllisesti. Jokaiselle työntekijälle on lisäksi laadittu

toimenkuva, josta käy ilmi kunkin työntekijän päätehtävät sekä varamiesjärjestelyt. Näiden lisäksi osastojen esimiehet huolehtivat tarpeen mukaan erilaisten työohjeiden tai muiden tarkentavien ohjeiden laatimisesta ja ylläpidosta.

Yhtiö raportoi toiminnastaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla Finanssivalvonnalle, Suomen Pankille, verohallinnolle, Tilastokeskukselle. Vuoden 2016 alusta yhtiön on Euroopan keskuspankin suorassa valvonnassa ja raportoi toiminnastaan siitä alkaen myös Euroopan keskuspankille.

Sisäinen ja ulkoinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu arvioida Kuntarahoituksen taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuutta ja oikeellisuutta. Lisäksi sen tehtävänä on arvioida, onko yhtiöllä toimintaa varten riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt manuaaliset ja tietotekniset järjestelmät ja että toimintaan liittyvien riskien hallinta on riittävää.

Hallitus hyväksyy vuosittain sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman kullekin tilikaudelle ja sisäisen tarkastuksen suorittamista kaikista tarkastuksista on tilikaudella 2015 raportoitu yhtiön johtoryhmälle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Sisäisen tarkastuksen antamista suosituksista ylläpidetään yhtiössä toimenpideseurantaa ja toimenpiteiden toteuttamisesta raportoidaan yhtiön johtoryhmälle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle vuosittain. Sisäinen tarkastus arvioi toimenpiteiden toteuttamisen tilanteen.

Yhtiö on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen tarkastustoiminnan Deloitte & Touche Oy:lle ja toiminnan käytännön koordinoinnista Kuntarahoituksen puolella vastaa yhtiön Lakiasiat ja compliance -osasto.

Yhtiön tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Tilintarkastajan toimikausi on yhtiön tilikausi, ja tilintarkastajan tehtävä päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä. Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

Kuntarahoitus Oyj:n tilintarkastajana tilikaudella 2015 on ollut KPMG Oy Ab, vastuunalaisena tilintarkastajana KHT Marcus Tötterman.